

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ФІНЛЯНДІЇ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ РЕФОРМ

У Фінляндії останні освітні реформи відбуваються з 2014 року. Поступово приймалися і впроваджувалися нові національні курікулуми на всіх рівнях школи. У 2014 році затверджено курікулум для дошкільної та початкової освіти, у 2015 році – для загальної середньої освіти та в 2016 році – для навчання та догляду за дитиною у ранньому віці [2]. Курікулум для навчання та догляду за дитиною у ранньому віці (анг., *early childhood education and care*) – є першим для цієї вікової категорії у Фінляндії. Нові навчальні програми на місцевому рівні, які ґрунтуються на основному національному курікулумі, були впроваджені для дошкільної, початкової та середньої освіти з серпня 2016 року, а для навчання та догляду за дитиною у ранньому віці з серпня 2017 року. Триває розробка курікулуму для професійної освіти до грудня 2018 року [1].

Національний курікулум розроблено Національним агентством освіти Фінляндії (анг., *the Finnish National Agency for Education*) [3].

Основними освітніми викликами у Фінляндії визначені такі: зростаюча нерівність між школами та шкільними районами (місцеві райони); оцифрування шкіл і навчальних ресурсів; реформування всіх рівнів системи освіти. Особливо великі реформи відбуваються у сфері навчання та догляду за дитиною у ранньому віці та в професійній освіті.

Відповідно до Урядової стратегічної програми та Плану дій ключових проектів та реформ уряду протягом 2016-2018 років [1] передбачено розробку і впровадження програми реформування освіти підготовки та підвищення кваліфікації вчителів. Місцеві громади та робочі мережі розглядаються як ключові елементи для розвитку та модернізації підготовки вчителів. У документі наголошується, що підтримка за принципом «рівний – рівному» та наставництво (менторство) покращують підготовку вчителів та сприяють співпраці між вчителями.

Розглядаючи питання формування цифрової компетентності фінських вчителів, треба зазначити, що наразі не існує на національному рівні ніяких інструментів оцінювання цифрової компетентності вчителя та директора школи. Деякі навчальні організації організовують тренінги з лідерського навчання для керівників шкіл, під час яких пропонуються розроблені ними форми оцінювання цифрової компетентності директора школи як керівника. Зміст тренінгів включає в себе такі теми: управління змінами; управління людськими ресурсами, набір персоналу та професійна орієнтація; стратегічне управління, структурні зміни та економічний менеджмент; управління розвитком та інноваційною діяльністю. Ці тренінги найчастіше фінансується Національним агентством освіти Фінляндії.

Підготовка майбутніх вчителів у світі останніх освітніх реформ розглядається як частина нової комплексної освіти. Під час проведення останнього Форуму з підготовки педагогів (2017) викладачі педагогічних вишів у співпраці з іншими зацікавленими сторонами, підготували Програму розвитку педагогічної освіти. Стратегічні керівні принципи Програми визначають напрямок педагогічної освіти майбутніх вчителів Фінляндії та розвиток ключових компетентностей протягом навчання, до яких включено цифрову компетентність.

У системі підвищення кваліфікації вчителів ІКТ-тренінги для вчителів не є обов'язковими. Такі тренінги пропонують різні навчальні організації (місцеві та регіональні органи влади, навчальні центри університетів тощо). Восени 2016 року Національне агентство освіти Фінляндії розпочало впровадження національної т'юторської програми для вчителя, метою якої є навчання викладача т'ютора для кожної школи у Фінляндії. Завдання т'ютора для вчителя полягає у підтримці та навчанні своїх колег на місцях, наприклад, як використовувати

ІКТ у педагогічній діяльності. Адміністраціям шкіл були надані державні субсидії на навчання т'юторів та їх роботу у закладі.

Національна т'юторська програма для вчителя спрямована на підготовку 2 500 т'юторів-викладачів у 2016-2018 роках. Вони працюватимуть як тренери «рівний-рівному», навчаючи вчителів використовувати цифрові технології під час своєї роботи. Тренінги з підготовки т'юторів здійснюється різними навчальними організаціями. Міністерство освіти і культури Фінляндії також готує масовий відкритий он-лайн курс для цієї мети.

На основі проаналізованого матеріалу, можна дійти висновку, що реформування освіти у Фінляндії відбуваються системно і швидко, інакше втрачається весь сенс запланованих змін. Формування цифрової компетентності вчителя відбувається на всіх рівнях – з моменту підготовки майбутніх вчителів і до викладачів післядипломної педагогічної освіти, які займаються підвищенням кваліфікації вчителів. Для України особливо важливим є досвід підготовки і впровадження програми т'юторства для вчителів.

Список використаних джерела:

1. Action plan for the implementation of the key project and reforms defined in the Strategic Government Programme [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://valtioneuvosto.fi/documents/10616/1986338/Action+plan+for+the+implementation+Strategic+Government+Programme+EN.pdf>
2. Finland: Ongoing Reforms and Policy Developments [Електронний ресурс]. – 14 December, 2016. – Режим доступу: https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Finland:Ongoing_Reforms_and_Policy_Developments
3. Teacher Education. Finnish National Agency for Education [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу: http://oph.fi/english/education_system/teacher_education